

**UCHWAŁA NR XVI/174/2025
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 30 lipca 2025 r.

w sprawie ustanowienia roku 2026 na terenie Miasta Suwałk – Rokiem Andrzeja Wajdy

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907, poz. 1940) uchwala się, co następuje:

§ 1. Dla uczczenia 100. rocznicy urodzin i 10. rocznicy śmierci Andrzeja Wajdy, które przypadają w 2026 roku, Rada Miejska w Suwałkach ustanawia rok 2026 – Rokiem Andrzeja Wajdy.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Suwałkach

Zdzisław Przełomiec

UZASADNIENIE

Ustanowienie roku 2026 na terenie Miasta Suwałk Rokiem Andrzeja Wajdy związane jest z przypadającą w dniu 2026 roku 100. rocznicą jego urodzin (6 marca) oraz 10. rocznicą śmierci (9 października).

Przedmiotowa uchwała ma podkreślić fakt, że Andrzej Wajda, jeden z najwybitniejszych i najpopularniejszych polskich reżyserów, współtwórca polskiej szkoły filmowej, urodził się i spędził pierwszych osiem lat swego życia w Suwałkach. Honorowy Obywatel Suwałk był później w swoim rodzinnym mieście i na Suwalszczyźnie zarówno prywatnie, jak i w związku z realizacją projektów filmowych i kulturalnych. W latach 1989-1991 był senatorem ziemi suwalskiej.

Od 5 lat w Suwałkach odbywa się Festiwal Filmowy Wajda na Nowo, którego celem jest promocja dokonań i twórczości Andrzeja Wajdy oraz wpływu jego spuścizny artystycznej na młodych twórców.

Ustanowienie roku 2026 Rokiem Andrzeja Wajdy jest doskonałym sposobem na podtrzymanie pamięci o wyjątkowym artyście, wielkiej osobowości świata kultury, laureacie licznych prestiżowych nagród, o czym, w uznaniu Jego twórczości i dokonań, zdecydował również Senat Rzeczypospolitej Polskiej uchwałą z dnia 14 maja 2025 roku.

Andrzej Wajda 1926-2016

Andrzej Wajda urodził się 6 marca 1926 roku w Suwałkach. Jego ojciec był oficerem 41. Suwalskiego Pułku Piechoty im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. W 1934 roku przeniesiono go wraz z rodziną do Radomia. To tutaj Andrzej Wajda spędził czas II wojny światowej. W latach 1946-1950 studiował malarstwo na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, a następnie w latach 1949-1953 reżyserię w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej i Filmowej w Łodzi, gdzie później wykładał. W latach 1978-1983 kierował zespołem filmowym „X”, a od 1978 do 1983 roku pełnił funkcję prezesa Stowarzyszenia Filmowców Polskich. W latach 1989-1991 był senatorem RP.

Jako reżyser zadebiutował w 1955 roku filmem "Pokolenie". Na jego działalność twórczą składają się filmy fabularne, dokumentalne, realizacje dla telewizji, reżyseria teatralna, rysunek, malarstwo i scenopisarstwo. Wyreżyserował ponad 40 pełnometrażowych filmów fabularnych, z których za najważniejsze uchodzą: „Popiół i diament”, „Wesele”, „Ziemia obiecana”, „Człowiek z marmuru”, „Człowiek z żelaza”, „Panny z Wilka”, „Pan Tadeusz” - ze scenami nakręconymi w okolicach Smolnik na Suwalszczyźnie oraz „Katyń” - film, w którym zmierzył się z osobistą traumą, bowiem jego ojciec zginął w Katyniu. Wiele z obrazów Wajdy weszło do historii polskiego kina.

Jako reżyser teatralny był szczególnie związany z krakowskim Teatrem Starym i warszawskim Teatrem Powszechnym. Jego sceniczny dorobek obejmuje 50 realizacji, wśród są m.in. „Hamlet”, „Wesele”, „Zbrodnia i kara”, „Makbet”.

Andrzej Wajda był inicjatorem wielu instytucji edukacyjnych i artystycznych. W 1987 roku wraz z żoną Krystyną Zachwatowicz-Wajdą ufundował w Krakowie Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, a w 2002 roku założył w Warszawie Mistrzowską Szkołę Reżyserii Filmowej Wajda School.

Jego kunszt reżyserski wielokrotnie doceniano, przyznając mu nagrody na prestiżowych festiwalach, m.in. Srebrną i Złotą Palmę w Cannes, Złote Lwy Gdańskie, Złotego Lwa w Wenecji, Złotego Niedźwiedzia MFF w Berlinie. Jak pierwszy filmowiec w polskiej historii otrzymał w 2000 roku statuetkę Oscara za całokształt twórczości.

W tym samym roku Rada Miejska w Suwałkach nadała mu tytuł Honorowego Obywatela Suwałk, który przyznawany jest osobom w szczególny sposób zasłużonym dla miasta.

Andrzej Wajda zmarł 9 października 2016 roku w Warszawie.